

INFORMACE PRO PRÁVNÍ PRAXI

Smlouva o uložení věci a smlouva o skladování

Karel Marek*

V národním hospodářství dochází k uzavírání smluv o uložení věci a smluv o skladování často se vztahem k jiným závazkům. Případně se řídí přiměřeně ustanoveními § 517 až 525 obchodního zákoníku, tj. ustanoveními smlouvy o uložení věci, určení práv a povinností subjektů podle § 526 obchodního zákoníku. Smlouva o uložení věci vzniká velmi často. Např. vzniká ze zákona v situaci, kdy si kupující nepřevzme ve stanovené době u prodávajícího zboží. Přestože použití této smlouvy má velkou frekvenci, odborná literatura se této tématice příliš nevěnuje.

Úvodem pojednání o těchto smlouvách nás zajímají především otázky, které je vždy vhodné posoudit u jednotlivých smluvních typů v obchodním zákoníku. Jde o to, zda tyto smlouvy musí mít písemnou formu či nikoliv a zda je právní úprava plně dispozitivní a nebo má i kogentní ustanovení.

Obě nadepsané smlouvy jsou tzv. „obchody relativními“, tzn. že se jejich právní úprava nevztahuje na všechny subjekty obecně, ale jen na vztahy mezi podnikateli, jestliže při jejich vzniku je zřejmé s přihlédnutím ke všem okolnostem, že se týkají jejich podnikatelské činnosti. Relativními obchody jsou současně i závazkové vztahy mezi státem nebo samosprávnou územní jednotkou a podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jestliže se týkají zabezpečování veřejných potřeb. K tomuto účelu se za stát považují i státní organizace, jež nejsou podnikateli, při uzavírání smluv, z jejichž obsahu vyplývá, že jejich obsahem je uspokojování veřejných potřeb.

U obou smluv není jejich písemná forma předepsána. Jejich právní úprava je přitom zásadně dispozitivní, s výjimkou základních ustanovení, tj. § 516 a § 527 obchodního zákoníku (viz § 263 odst. 2) a s výjimkou ustanovení § 528 a § 535, a to od tzv. harmonizační novely obchodního zákoníku provedené zákonem č. 370/2000 Sb., s účinností k 1.1.2001), která jsou kogentní (viz § 263 odst. 1 obchodního zákoníku). Případná odchylná ujednání ve smlouvě mají tedy přednost před úpravou zákonnou. Text zákona však platí, pokud jiné smluvní řešení zvoleno nebylo. Přitom podle § 263 odst. 2 se nelze odchýlit od ustanovení, kde zákon předepisuje povinnou písemnou formu právního úkonu.

1 SMLOUVA O ULOŽENÍ VĚCI

1.1 ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Právní úprava je obsažena v ustanoveních § 516 až 526 obchodního zákoníku. Základní ustanovení určuje, že smlouvou o uložení věci se zavazuje opatrovatel, že bude pro uložitele dočasně bezplatně opatrovat věc, kterou má u sebe v souvislosti s obchodním stykem s uložitelem. Jestliže ve smlouvě není uvedeno, zda věc se má opatrovat za úplaty nebo bezplatně, a opatrování věci není předmětem podnikání opatrovatele, platí, že strany uzavřely smlouvu o nložení věci.

Ze základního ustanovení vyplývají podstatné části smlouvy, tj. části, které musí smlouva mít, aby se řídila právní úpravou (§ 516 až 526) v obchodním zákoníku jí věnovanou. Podstatnými částmi je:

- určení smluvních stran, tj. opatrovatele a uložitele
- určení věci, která má být opatrovaná
- závazek k dočasnému opatrování věci, kterou má opatrovatel u sebe v souvislosti s obchodním stykem s uložitelem
- uvedení bezplatnosti (nemusí být uvedena, pokud opatrování věci není předmětem podnikání opatrovatele).

Jak vyplývá ze zákona, musí mít při vzniku smlouvy opatrovatel opatrovanou věc již u sebe. Jde tedy o tzv. reálnou smlouvu. Navíc musí jít o věc, kterou má u sebe nikoli z jakéhokoli důvodu, ale v souvislosti s obchodním stykem s uložitelem. Typické to může být obecně u zboží, např. u jakýchkoli výrobních agregátů a zařízení, které si kupující neodebral, ačkoli měl tuto povinnost.

Bude-li plnění podle smlouvy bezplatné, ale nezaplní se podstatné části základního ustanovení této smlouvy, může se jednat při naplnění zákonem stanovených podmínek o smlouvu o úschově podle občanského zákoníku.

* Doc. JUDr. Karel Marek, CSc., Katedra obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

1.2 PODPŮRNÁ POUŽITÍ

Bude-li plnění úplatné, použije se nejčastěji smlouva o skladování podle obchodního zákoníku. Poslední ustanovení tohoto smluvního typu (§ 526) vyjadřuje, že ustanoveními § 517 až 525 obchodního zákoníku se řídí přiměřeně určení práv a povinností stran i v případech, kdy podle ustanovení tohoto zákona, týkajících se jiných smluv než smlouvy o uložení věci, je jedna strana povinna bez nároku na úplatu pečovat pro druhou stranu o věc, kterou má u sebe, ledaže z těchto ustanovení vyplývá odlišná úprava. Realizace a aplikace přichází tedy do úvahy i tam, kde smlouva nebyla uzavřena. Jako příklad jsme uvedli zejména situace, kdy nedošlo k včasnému převzetí prodané věci kupujícími. Použití je však značně širší. Široká možná realizace a aplikace pak podtrhuje význam této úpravy.

1.3 OPATROVÁNÍ VĚCI

Opatrovatel je podle ustanovení § 517 povinen věc pečlivě opatrovat a dbát s přihlédnutím k její povaze a svým možnostem, aby na ní nevznikla škoda. Nároky na opatrovatele jsou zde nižší než u smlouvy o skladování na skladovatele. Opatrovatel „opatruje a dbá“ s přihlédnutím k povaze věci a svým možnostem, zatímco skladovatel je povinen vynaložit odbornou péči.

Vyžaduje-li opatrování věci zvláštních opatření, je opatrovatel povinen je učinit, jestliže jsou uvedeny ve smlouvě nebo byl-li na ně upozorněn uložitelem před uzavřením smlouvy. Opatrovatel je povinen dát věci pojistit proti škodám, jen když to stanoví smlouva. V tomto směru jsou povinnosti opatrovatele užší než povinnosti skladovatele ve smlouvě o skladování. Vychází se zřejmě z toho, že opatrování není předmětem činnosti opatrovatele a že smlouva není úplatná. Ustanovení obchodního zákoníku jsou zde ovšem dispozitivní, takže je možné odchylné ujednání smluvních stran, které může klást na opatrovatele přísnější požadavky.

I když se opatrovatel zavázal ve smlouvě opatrovat věc určitým způsobem, může se od tohoto způsobu odchýlit, jestliže nastanou okolnosti, které opatrovatel nemohl v době uzavření smlouvy předvídat a jež činí plnění závazku pro něho nepřiměřeně tíživým. O vzniku těchto okolností je opatrovatel povinen včas vyzkoušet uložitele. Toto ustanovení vyznívá ve prospěch opatrovatele. Pokud by však smlouva o uložení věci vznikla podle posledního ustanovení (tj. § 526) úpravy této smlouvy, je třeba přitom respektovat případně i jiná související ustanovení, například o kupní smlouvě.

Svěří-li opatrovatel bez souhlasu uložitele opatrování věci třetí osobě, odpovídá, jakoby věc opatroval sám. Jestliže toto učiní se souhlasem uložitele, odpovídá jako mandátář (ustanovení o mandátní smlouvě jsou v § 566 až 576 obchodního zákoníku). Svěří-li

opatrovatel opatrování věci třetí osobě v rozporu se smlouvou, přechází na opatrovatele nebezpečí škody na věci.

Opatrovatel nesmí bez souhlasu uložitele užívat věc nebo umožnit její užívání třetí osobě.

Uložitel je povinen nahradit opatrovateli škodu způsobenou mu uloženou věcí, pokud ji nemohl opatrovatel odvrátit vynaložením stanovené péče (uvedené v § 517 obchodního zákoníku). Dále je uložitel povinen uhradit náklady, které opatrovatel nutně nebo účelně vynaložil při plnění své povinnosti. U mimořádných nákladů, které byly nepředvídatelné v době uzavření smlouvy, je opatrovatel povinen vyžádat si souhlas uložitele před jejich vynaložením, je-li to možné. Jestliže uložitel nesdělí opatrovateli bez zbytečného odkladu svůj nesouhlas, má se za to, že s vynaložením nákladů souhlasí.

Pokud opatrovatel vynaloží mimořádné náklady, které byly nepředvídatelné v době uzavření smlouvy, aniž si předem vyžádal potřebný souhlas uložitele, a ten s jejich vynaložením neprojeví dodatečně souhlas, může opatrovatel požadovat úhradu nákladů v rozsahu, v kterém se uložitel o úsporu těchto nákladů obohatil. Zde jde o speciální ustanovení k obecné úpravě bezdůvodného obohacení podle občanského zákoníku. Náklady, k jejichž úhradě je opatrovatel oprávněn, je uložitel povinen uhradit bez zbytečného odkladu poté, kdy byl o to opatrovatelem požádán, nejpozději však při převzetí věci. Pokud by nejpozději při převzetí věci odmítl uložitel uhradit, mohl by opatrovatel použít i zadržovacího práva.

1.4 VYDÁNÍ A PŘEVZETÍ VĚCI

Opatrovatel je podle ustanovení § 522 obchodního zákoníku povinen uloženou věc uložiteli vydat v místě, kde měla být věc podle smlouvy uložena, jinak ve svém sídle nebo v místě podnikání, popřípadě bydliště, anebo v místě, kde je jeho organizační složka opatrující věc. Není-li tedy ve smlouvě specifikováno místo, kde má být věc uložena, může opatrovatel předat uložiteli věc v jakémkoli jiném místě uvažovaném v zákonu.

I když byla smlouva uzavřena, po kterou má být věc uložena, je opatrovatel povinen věc vydat bez zbytečného odkladu poté, kdy byl o to uložitelem požádán. Doba plnění je ze zákona u této smlouvy obecně stanovena ve prospěch uložitele.

Opatrovatel je oprávněn domáhat se na uložitele, aby převzal uloženou věc bez zbytečného odkladu ještě před uplynutím smluvené doby uložení, jestliže další plnění povinností by opatrovateli způsobilo nepřiměřené obtíže, které nemohl v době uzavření smlouvy předvídat. To platí i pokud se vydání uložené věci domáhá třetí osoba. Citované oprávnění opatrovatele je výjimkou z obecného stanovení doby ve prospěch uložitele. Musí jít o nepřiměřené obtíže, které nemo-

hl opatrovatel v době uzavření smlouvy předvídat. Co se týká případného domáhání se vydání věci třetí osobou, situací nemění, zda se domáhá vydání v souladu s právem či nikoli. Tuto skutečnost nemusí opatrovatel zkoumat.

Samostatně jsou pak upraveny případy, kdy nebude možno podle smlouvy ani z okolností, za nichž byla uzavřena, určit dobu uložení. Není-li ujednáno a ani z okolností, za nichž byla smlouva uzavřena, nevyplývá, jak dlouho má být věc uložena, je opatrovatel povinen vydat věc uložiteli, jakmile jej o to uložitel požádá, a uložitel je povinen převzít věc bez zbytečného odkladu poté, kdy jej opatrovatel k tomu vyzval.

Nepřevezme-li uložitel věc včas, může mu opatrovatel k tomu určit přiměřenou lhůtu. Po jejím marném uplynutí může opatrovatel od smlouvy odstoupit, a jestliže uložitele na to upozorní při stanovení dodatečné lhůty, je oprávněn věc na účet uložitele vhodným způsobem prodat nebo na náklady uložitele uskladnit u třetí osoby. Toto ustanovení je zvláštní úpravou ve vztahu k obecné úpravě odstoupení od smlouvy. Při uskladnění však nebudou hrazeny jen náklady, ale vznikne povinnost úplaty. Při porušení práva, za stanovených předpokladů, přichází do úvahy i uplatnění odpovědnosti za škodu.

2 SMLOUVA O SKLADOVÁNÍ

2.1 ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Smlouva o skladování nachází svoji úpravu v ustanoveních § 527 až 535 obchodního zákoníku. Základní ustanovení vymezuje, že smlouvou o skladování se zavazuje skladovatel převzít věc, aby ji uložil a opatroval, a ukladatel se zavazuje zaplatit mu za to úplatu (skladné). Jestliže ve smlouvě není uvedeno, zda věc se má opatrovat za úplatu nebo bezplatně, a opatrování věci je předmětem podnikání skladovatele, platí, že strany uzavřely smlouvu o skladování.

Skladovatel nemusí mít při vzniku smlouvy věc u sebe, jde o tzv. smlouvu konsensuální.

Před určením podstatných částí smlouvy můžeme porovnat základní úpravu smlouvy o uložení věci a smlouvy o skladování pamatující na případy, v nichž chybí ujednání o úplatě, příp. o bezplatnosti. V úpravě smlouvy o uložení věci je určeno, že pokud opatrování věci není předmětem podnikání opatrovatele, platí, že strany uzavřely smlouvu o uložení věci. V úpravě smlouvy o skladování je pak určeno, pokud opatrování věci je předmětem podnikání skladovatele, platí, že strany uzavřely smlouvu o skladování. Toto kritérium – předmět podnikání – může rozlišit druh uzavřené smlouvy.

Podstatnými částmi smlouvy je:

- určení smluvních stran, tj. skladovatele a ukladatele
- určení předmětu skladování
- skladovatelův závazek k převzetí věci, aby ji uložil a opatroval
- ukladatelův závazek k úplatě (výše nemusí být dohodnuta).¹

Na rozdíl od smlouvy o uložení věci, kdy k předání věci dochází nejpozději při vzniku smlouvy (jde o věc, kterou má opatrovatel u sebe), u smlouvy o skladování může být věc předána až po uzavření smlouvy. Pokud je skladování – opatrování věci předmětem činnosti skladovatele, nemusí být ve smlouvě závazek k úplatě. Úplatnost je vždy charakteristickým rysem tohoto smluvního typu.

Skladovatel je povinen věc převzít při jejím předání ukladatelem a převzetí zboží písemně potvrdit (§ 528 odst. 1).

2.2 SKLADIŠTNÍ LIST

Potvrzení o převzetí zboží k skladování může mít povahu cenného papíru – skladištního listu (§ 528 odst. 2). Skladištní list může znít na doručitele nebo na jméno. Zní-li na doručitele, je skladovatel povinen vydat zboží osobě, která skladištní list předloží. Zní-li na jméno, je povinen vydat zboží osobě v skladištním listu uvedené. Skladištní list na jméno může oprávněná osoba převádět rubropisem na jiné osoby, pokud v něm není převod vyloučen. O rubopisu platí obdobně předpisy upravující směnky (§ 528 odst. 3).

Osoba oprávněná domáhat se na základě skladištního listu vydání věci má postavení ukladatele a je povinna na požádání skladovatele potvrdit na skladištním listu převzetí skladované věci, není však povinna platit skladné. Není-li skladné zapláceno, není skladovatel povinen zboží vydat, uplatní-li zadržovací právo na zboží uložené ve skladu (§ 528 odst. 4).

Harmonizační novelou byl nově stanoven obsah skladištního listu (§ 528 odst. 5). Skladištní list musí obsahovat alespoň:

- a) firmu nebo název a sídlo právnické osoby nebo jméno a místo podnikání, příp. bydliště skladovatele,
- b) firmu nebo název a sídlo právnické osoby nebo jméno a místo podnikání, popř. bydliště ukladatele,
- c) označení a množství, váhu nebo objem uskladněného zboží,
- d) údaj, zda skladištní list byl vydán na doručite-

¹ Srov. ELIÁŠ, K. a kol.: Kurs obchodního práva, Obchodní závazky, Cenné papíry, C. H. BECK Praha, 1996, s. 296; PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: Obchodní právo II. díl, CODEX Praha, 1993, s. 275, ve 2. přepracovaném vydání, 1998, s. 362–369.

- le nebo na řad s uvedením jména nebo firmy či názvu osoby, na jejíž řad byl vydán,
- e) označení místa, kde je zboží uskladněno,
  - f) dobu na nichž je zboží uskladněno
  - g) místo a den vydání skladištního listu a podpis skladovatele.

Jestliže skladištní list neobsahuje jméno osoby, na jejíž řad je vydán, považuje se za vystavený na řad ukladatele (§ 528 odst. 6).

Právní úprava skladištního listu není ovšem totožná s právní úpravou skladních listů – zemědělských skladních listů podle zákona č. 307/2000 Sb.

Podle důvodové zprávy zákona č. 307/2000 Sb. zpracované při předkládání návrhu zákona (zákon však nakonec nebyl přijat na základě návrhu vlády, ale jako tzv. poslanceká iniciativa) byly podnětem ke zpracování návrhu zákona o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech dané specifické podmínky v zemědělství, které způsobují značnou časovou disproportci mezi vynaloženými náklady a tržbami. Zejména v rostlinné výrobě je časový cyklus a „velmi malá obrátkovost“ jednou z příčin, že největší podíl výdajů do rostlinné výroby je soustředěn na začátek výrobního cyklu (příprava půdy, osiva, hnojiva, agrochemikálie atd.), zatímco první tržby obdrží výrobce až po realizaci sklizně. To klade mimořádné nároky na financování a spolu s dalším faktorem, kterým jsou minimální vlastní finanční zdroje, musí být tento trvalý nesoulad finančních zdrojů řešen formou úvěrů. Bankovní sektor je při poskytování úvěrů velmi oheznětný a vyžaduje vysoké jistění. Přitom zástava nemovitostí je prakticky vyčerpána, navíc jejich likvidita je nízká. Obdobná situace, která je v zemědělské prvovýrobě, postihuje i navazující ohory jako jsou skladovatelé, dodavatelé krmiv, agrochemikálií atd.

Proto bylo podle důvodové zprávy cílem tohoto návrhu zákona rozšířit možnosti financování zemědělství, a to zavedením dalších obchodovatelných nástrojů krytých vybranými zemědělskými komoditami. Ty umožní zemědělským prvovýrobcům, ale i obchodním organizacím zajistit bankám plnohodnotné záruky za poskytované úvěry, se zvláštním zřetelem na ochranu zájmů věřitele.

Předkladatelé se přitom domnívali, že současná právní úprava v obchodním zákoníku (§ 527 a násl.), v občanském zákoníku (§ 747 a násl.) a v zákonu o cenných papírech, řeší tuto problematiku jen rámcově a jak pro bankovní sektor, tak i pro další subjekty. S ohledem na zvláštnosti navrhovaného institutu uskladnění zboží ve veřejných skladech a prodeje tohoto zboží, je nutná zcela samostatná právní úprava nejen samotných veřejných skladů, ale vyžaduje si ji

také specifické postavení zemědělského skladištního listu a odvětvové zaměření.

Dále uváděla důvodová zpráva, že zemědělství disponuje optimálními technickými předpoklady pro uplatnění tohoto zákona v praxi. Je to dáno samotným charakterem a předmětnou způsobilostí uvažovaných vyhraných komodit, tzn. obilovin, luštěnin a olejnin, ale i vysokou mírou unifikované infrastruktury, která je příhodná pro zvláštní právní úpravu, v jejímž rámci se bude celý tento proces zabezpečovat. Tím se odvodňuje opodstatněnost návrhu a jeho zaměření a využití v zemědělství. Tyto výše uvedené důvody podle předkladatelů dokladovaly potřebu zvláštní právní úpravy.

Byl stanoven nový druh cenných papírů, t.j. zemědělské skladní listy, které jsou oprávněny vydávat jen provozovatelé zemědělských veřejných skladů, provozovaných na základě povolení Ministerstva zemědělství, které současně vykonává i státní dozor. Upravují se dále podmínky, postupy a náležitosti, za kterých se bude uskutečňovat pohyb cenného papíru i jeho obou dílů, tzn. vlastnického listu a zástavního listu, provoz a podmínky zemědělského veřejného skladu, naplnění pravomocí státního dozoru, včetně uplatňování pokut nebo odnětí povolení k provozování zemědělského veřejného skladu.²

2.3 ULOŽENÍ A ZÁNİK SMLUVNÍHO VZTAHU

Nevyplývá-li ze smlouvy něco jiného, smlouva zaniká, jestliže ukladatel nepředá skladovateli věc k uskladnění do doby stanovené ve smlouvě, jinak do šesti měsíců po uzavření smlouvy.

Skladovatel je povinen uložit věc odděleně od ostatních skladovaných věcí s označením, že jde o věci ukladatele. Ukladatel má právo kontrolovat stav skladované věci a brát z ní vzorky. Oddělené uložení věci a její označení má význam pro její konkretizaci, a to nejen pro případ vydání, ale i případné poškození. Právo kontrolovat stav skladované věci umožňuje ověřit, zda skladování probíhá v souladu se smlouvou a s odbornou péčí skladovatele. Při případném zjištění nesprávného postupu je oprávněně možno žádat nápravu, eventuálně zajistit důkazní prostředky pro uplatnění možných odpovědnostních titulů.

2.4 DOBA SKLADOVÁNÍ A SKLADNÉ

Ukladatel platí skladné ode dne převzetí věci ve výši a způsobem dohodnutým ve smlouvě. Není-li výše skladného ve smlouvě sjednána (sjednána výše skladného můžeme jen doporučit), je ukladatel povinen zaplatit skladné ve výši obvyklé v doh

² Blíže viz např. MAREK, K.: K zákonu č. 307/2000 Sb. o zemědělských skladních listech a o změně některých souvisejících zákonů; Pomohou skladní listy zemědělskému podnikání?, Právní zpravodaj č. 2/2001, s. 7-8.

uzavření smlouvy s přihlédnutím k povaze věci, délce a způsobu skladování. Pokud není výše skladného ve smlouvě sjednána, mohlo by při eventuálním inflačním vývoji vyznít toto pravidlo v neprospěch skladovatele (např. také v temperovaných skladech při zvyšování cen paliv). Obvyklé skladné v době uzavření smlouvy a v době placení skladného se zvláště při delším časovém období může lišit.

Trvá-li skladování déle než šest měsíců, platí se skladné pololetně pozadu. Skladné za neukončené šestměsíční období a skladné za kratší dobu skladování se platí při vyzvednutí skladované věci. I po ukončení smlouvy má skladovatel právo na skladné za dobu, po kterou byla skladovaná věc u něho uložena z důvodu, že ji ukladatel včas nevyzvedl. Skladné kryje všechny náklady spojené se skladováním, nezahrnuje však náklady na pojištění. Na náklady na pojištění má skladovatel nárok, jestliže je podle smlouvy povinen dát věc pojištit.

Není-li sjednáno místo skladování a vydání věci, bude tímto místem místo podnikání skladovatele nebo jeho sídlo. V souvislosti s místem podnikání je vhodné zmínit i existenci celních skladů. V této otázce odkazujeme na příslušná pojednání³ a zvláštní právní úpravu.

Je-li skladování sjednáno na dobu určitou, může ukladatel věci vyzvednout ještě před jejím uplynutím, musí však před tím zaplatit skladné připadající na celou smlouvenou dobu. Před uplynutím sjednané doby může ukladatel požádat znovu o převzetí věci k uskladnění od konce této doby a je povinen uhradit skladovateli náklady s tím spojené.

Doba plnění je stanovena ve prospěch ukladatele. Pokud byla smlouva sjednána na dobu určitou, má však skladovatel nárok na skladné za celou tuto dobu, bez ohledu na to, kdy ukladatel věci vyzvedl. Pokud však ukladatel vyzvedl věci před uplynutím této doby, může sjednané určité doby využít a věci opět uskladnit. Uhradí však náklady, které s tím pravidelně vzniknou.

Není-li uvedena doba, na kterou se smlouva uzavírá, má se za to, že se uzavírá na dobu neurčitou. Ukladatel může požadovat kdykoli vydání věci a je povinen zaplatit skladné za dobu, kdy věc byla skladována. Vyzvednutím věci smlouva zaniká. Na rozdíl od smlouvy uzavřené na dobu určitou, zaniká smlouva na dobu neurčitou vyzvednutím věci.

Smlouva může skončit i výpovědí skladovatele. Není-li dohodnuto jinak, je skladovatel oprávněn smlouvu vypovědět jednoměsíční výpovědí. Výpovědní lhůta začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po měsíci, v němž byla výpověď doručena ukladateli. To, že výpovědní lhůta je vázána na doručení, je třeba vzít do úvahy při jejím podání.

2.5 ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU

Skladovatel odpovídá za škodu na skladované věci, jež vznikla po převzetí věci, a to až do jejího vydání, ledaže tuto škodu nemohl odvrátit při vynaložení odborné péče.

Skladovatel neodpovídá za škodu na skladované věci, jestliže byla způsobena ukladatelem nebo vlastníkem věci, vadou nebo přirozenou povahou uložené věci nebo vadným obalem, na který skladovatel při převzetí věci ukladatele upozornil a toto upozornění zahrnul do potvrzení o převzetí věci. Neupozornil-li skladovatel na vadnost obalu, neodpovídá za škodu na věci jen tehdy, když vadnost obalu nebyla poznatelná.

Pokud vznikla škoda způsobem, za který skladovatel neodpovídá, je skladovatel povinen vynaložit odbornou péči, aby škoda byla co nejmenší.

Dokázat, že škodu nemohl odvrátit při vynaložení odborné péče, musí skladovatel.

2.6 ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY

Tak jako existuje specifická úprava odstoupení od závazku u smlouvy o uložení věci, je stanovena rovněž u smlouvy o skladování.

Skladovatel může odstoupit od smlouvy, zatajil-li ukladatel nebezpečnou povahu věci a hrozil-li z ní skladovateli značná škoda, dlužil-li ukladatel skladné za dobu nejméně tří měsíců, hrozil-li vznik podstatné škody na uložené věci, kterou skladovatel nemůže odvrátit, nebo nevyzvedne-li ukladatel věc po skončení doby, po kterou je skladovatel povinen věc skladovat.

Skladovatel může po odstoupení od smlouvy stanovit přiměřenou lhůtu k vyzvednutí věci s upozorněním, že jinak zboží prodá. Po marném uplynutí této lhůty může skladovatel skladované zboží prodat vhodným způsobem na účet ukladatele. Od výtěžku z prodeje, který je povinen skladovatel bez zbytečného odkladu ukladateli vydat, může si odečíst kromě skladného i vynaložené náklady spojené s prodejem.

2.7 ZÁKONNÉ ZÁSTAVNÍ PRÁVO

Skladovatel má navíc k zajištění svých nároků ze smlouvy o skladování zákonné zástavní právo na skladovaných věcech, které je omezeno jen na dobu, po kterou se věci u skladovatele nacházejí. Toto zákonné zástavní právo má přednost před jinými zástavními právy (viz kogentní ustanovení § 535).

Smluvním stranám doporučujeme jak při uzavírání smlouvy o uložení věci tak také u smlouvy o skladování ujednat konkrétní ustanovení těchto smluv pečlivě.

³ BROŽ, J.: Problémy zřízení konsignačního skladu, Ekonom č. 32/1993, s. 75.

Pro změnu právní úpravy pak doporučujeme zvážit, zda jsou nutné všechny tři příbuzné smluvní typy v našem právním řádu, tj. zda jsou nutné námi pojednané smluvní typy v obchodním zákoníku a smlouva o úschově v občanském zákoníku.

Domníváme se, že snížení jejich počtu je možné. Pro smlouvu o skladování, která se uzavírá typicky mezi podnikateli, doporučujeme zvážit její zařazení do nového obchodního zákoníku, kde má svoje tradiční místo.